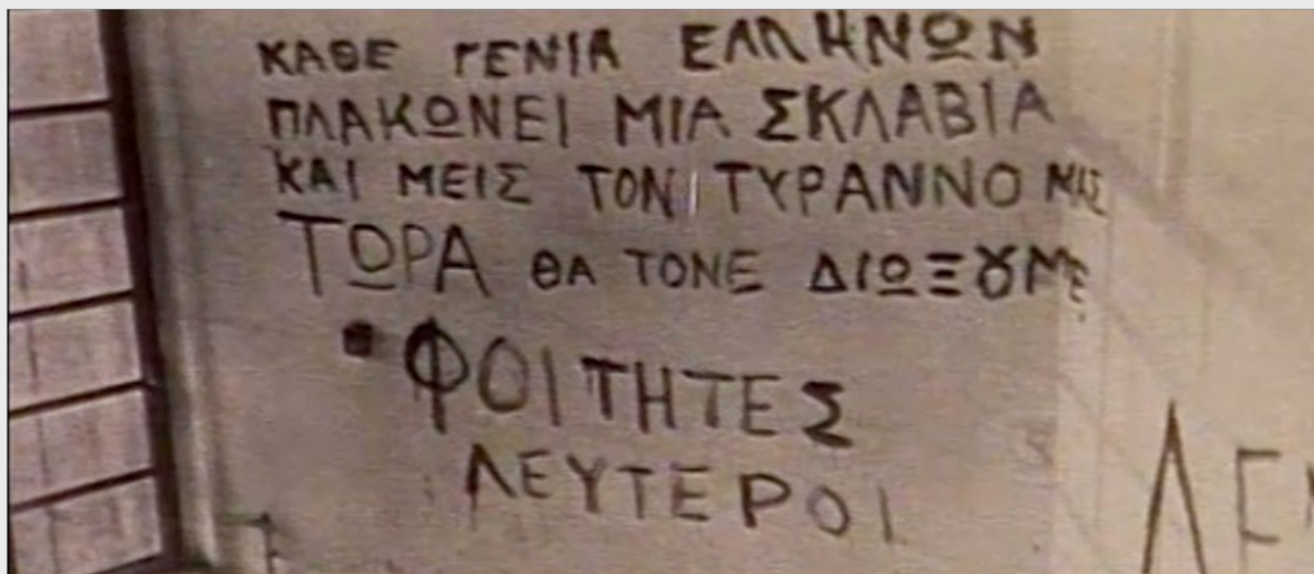

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

Την ακαδημαϊκή χρονιά **1972-1973** φοιτητές, που διαμαρτύρονται για την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους και τη ματαίωση των ελεύθερων εκλογών στους φοιτητικούς συλλόγους, συλλαμβάνονται και βασανίζονται στα κρατητήρια της Ασφάλειας και της Ε.Σ.Α.

Η φωνή του Δικτάτορα Γεωργίου Παπαδόπουλου και οι επιταγές του προς τους εκπαιδευτικούς, αποτυπώνει τον αυταρχισμό του χουντικού καθεστώτος: Ηχητικό Παπαδόπουλος

4 Νοεμβρίου 1973

- είναι το μνημόσυνο του **Γεωργίου Παπανδρέου**. Ο λαός της Αθήνας με αφορμή το μνημόσυνο του μεγάλου πολιτικού κατεβαίνει στους δρόμους, για να διαδηλώσει την επιθυμία, και απαίτηση πια, για ελευθερία. Το πλήθος συγκρούεται με την αστυνομία, συλλαμβάνονται δεκαεπτά διαδηλωτές και παραπέμπονται σε δίκες.

8 Νοεμβρίου 1973

- Τρεις χιλιάδες φοιτητές διαδηλώνουν για συμπαράσταση έξω από τα δικαστήρια και μέσα στις Σχολές.. Συνθήματα « Κάτω η Χούντα», « Δεν περνάει ο φασισμός», « Λευτεριά, ψωμί, δουλειά»...

Τετάρτη 14 Νοεμβρίου

- Εκατοντάδες φοιτητές κάνουν συνέλευση με στόχο την πάλη ενάντια στην υποταγή του φοιτητικού κινήματος στο χουντικό μηχανισμό.
- Έρχονται από τη Νομική Σχολή και από την Ανωτάτη Εμπορική φοιτητές και οι ενωμένοι διαδηλωτές ξεπερνούν τις πέντε χιλιάδες. Το κτίριο του Πολυτεχνείου καταλαμβάνεται.
- Συγκεντρώνονται και άλλοι, εργάτες, υπάλληλοι, μαθητές, διανοούμενοι. Η Αστυνομία προσπαθεί να διαλύσει τους συγκεντρωμένους, αλλά αυτοί πληθαίνουν.
- Η Αστυνομία ορίζει προθεσμία στους φοιτητές να αποχωρήσουν, διαφορετικά θα επιτεθεί.
- Συνεδριάζουν οι φοιτητές, αποφασίζουν να μείνουν μέσα κλείνοντας και φρουρώντας τις σιδερένιες καγκελόπορτες.
- Γράφουν προκηρύξεις και τις πετούν στην οδό Πατησίων, αναρτούν πανό με συνθήματα, στήνονται μεγάφωνα στην πόλη. Ο λαός συμπαραστέκεται.

Πέμπτη 15 Νοεμβρίου

- Η Σύγκλητος εκφράζει προς τον υπουργό Παιδείας φόβους για επέμβαση της Αστυνομίας και παραβίαση του ασύλου του Ιδρύματος. Ο υπουργός Παιδείας αδιαφορεί...
- Οι φοιτητές λειτουργούν ραδιοφωνικό σταθμό, των «ελεύθερων πολιορκημένων φοιτητών». Συνθήματα κατά των Η.Π.Α. και του ΝΑΤΟ.

“ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ! Σας μιλά ο ραδιοφωνικός σταθμός των ελεύθερων αγωνιζόμενων φοιτητών, των ελεύθερων αγωνιζόμενων Ελλήνων”.

Παρασκευή 16 Νοεμβρίου

- Ο λαός παραμένει συνέχεια έξω από το Πολυτεχνείο. Στήνονται οδοφράγματα με τρόλεϊ και λεωφορεία. Ανάβουν φωτιές για εξουδετέρωση των δακρυγόνων. Τραγουδούν το τραγούδι : *Πότε θα κάνει ξαστεριά*

Το απόγευμα χιλιάδες διαδηλωτές συρρέουν στο Πολυτεχνείο, ενώ στους γύρω δρόμους σημειώνονται συγκρούσεις με την Αστυνομία που έχουν ως αποτέλεσμα σοβαρούς τραυματισμούς πολιτών

7.00 μ.μ. Στη Συντονιστική Επιτροπή ανακοινώνεται ο πρώτος νεκρός.

- **Διακήρυξη Συντονιστικής επιτροπής των φοιτητών:** Παρασκευή 16 Νοέμβρη 1973
- « Οι φοιτητές απ' όλες τις Σχολές στη διάρκεια του φοιτητικού κινήματος συνειδητοποιήσαμε πως τα προβλήματά μας, σχετικά με τον εκδημοκρατισμό της παιδείας και τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος, δεν λύνονται χωρίς την αλλαγή της συγκεκριμένης πολιτικής καταστάσεως. Αρχίζοντας έτσι πολιτικό αγώνα οι φοιτητές και οι Έλληνες εργαζόμενοι, που κλείστηκαν στο Πολυτεχνείο, ξεκαθαρίζουν τις θέσεις τους και καλούν τον ελληνικό λαό να συσπειρωθεί γύρω τους και ν' αγωνισθεί μαζί τους ως την τελική νίκη. Πρωταρχική προϋπόθεση για την επίλυση όλων των λαϊκών προβλημάτων θεωρούμε την άμεση παύση του τυραννικού καθεστώτος της Χούντας και την παράλληλη εγκαθίδρυση λαϊκής κυριαρχίας. Η εγκαθίδρυση της λαϊκής κυριαρχίας συνδέεται αναπόσπαστα με την εθνική ανεξαρτησία από τα ξένα συμφέροντα, που χρόνια στήριζαν την τυραννία στη χώρα μας. Η πλατειά κινητοποίηση του ελληνικού λαού κι η εκδήλωση συμπαραστάσης, απ' όλες τις γωνιές της Ελλάδας, είναι η καλύτερη απάντηση σε όσους επιχείρησαν να μας δυσφημίσουν. Ελληνικό λαέ, ο αγώνας γύρω από τη λαϊκή κυριαρχία και την εθνική ανεξαρτησία σήμερα συνίσταται στις άμεσες μαζικές διεκδικήσεις, στα οικονομικά, επαγγελματικά και κοινωνικά σου προβλήματα με απεργιακούς αγώνες, με μαζικές κινητοποιήσεις, με συλλαλητήρια, με προοπτική τη γενική απεργία και την ανατροπή της Δικτατορίας. Η παρουσία μας εδώ αποτελεί κέντρο συσπείρωσης, κινητοποίησης και μαζικοποίησης του λαϊκού αγώνα. **ΌΛΟΙ ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ.**»

Σάββατο 17 Νοέμβρη:

0.15' Τρία άρματα του στρατού έχουν φτάσει στο Πολυτεχνείο. Στήνονται αριστερά, δεξιά και μπροστά από την πύλη. Οι φοιτητές δεν λυγίζουν. Μαγκωμένοι στα κάγκελα, μπροστά στο τανκ. Ο εκφωνητής Δημήτρης Παπαχρήστος κάνει συνεχώς εκκλήσεις: **«Είμαστε άοπλοι. Είμαστε άοπλοι. Είμαστε άοπλοι. Αδέρφια μας στρατιώτες, δεν θα σηκώσετε όπλο. Δεν θα σηκώσετε και δεν θα πυροβολήσετε. Δεν θα σκοτώσετε τα αδέρφια σας»**. Η Συντονιστική Επιτροπή ζητάει διαπραγματεύσεις. Το αίτημα απορρίπτεται. Κοντεύει 3 τα ξημερώματα. Οι εξεγερμένοι βρίσκονται αντιμέτωποι με το σκληρό πρόσωπο του φασισμού.

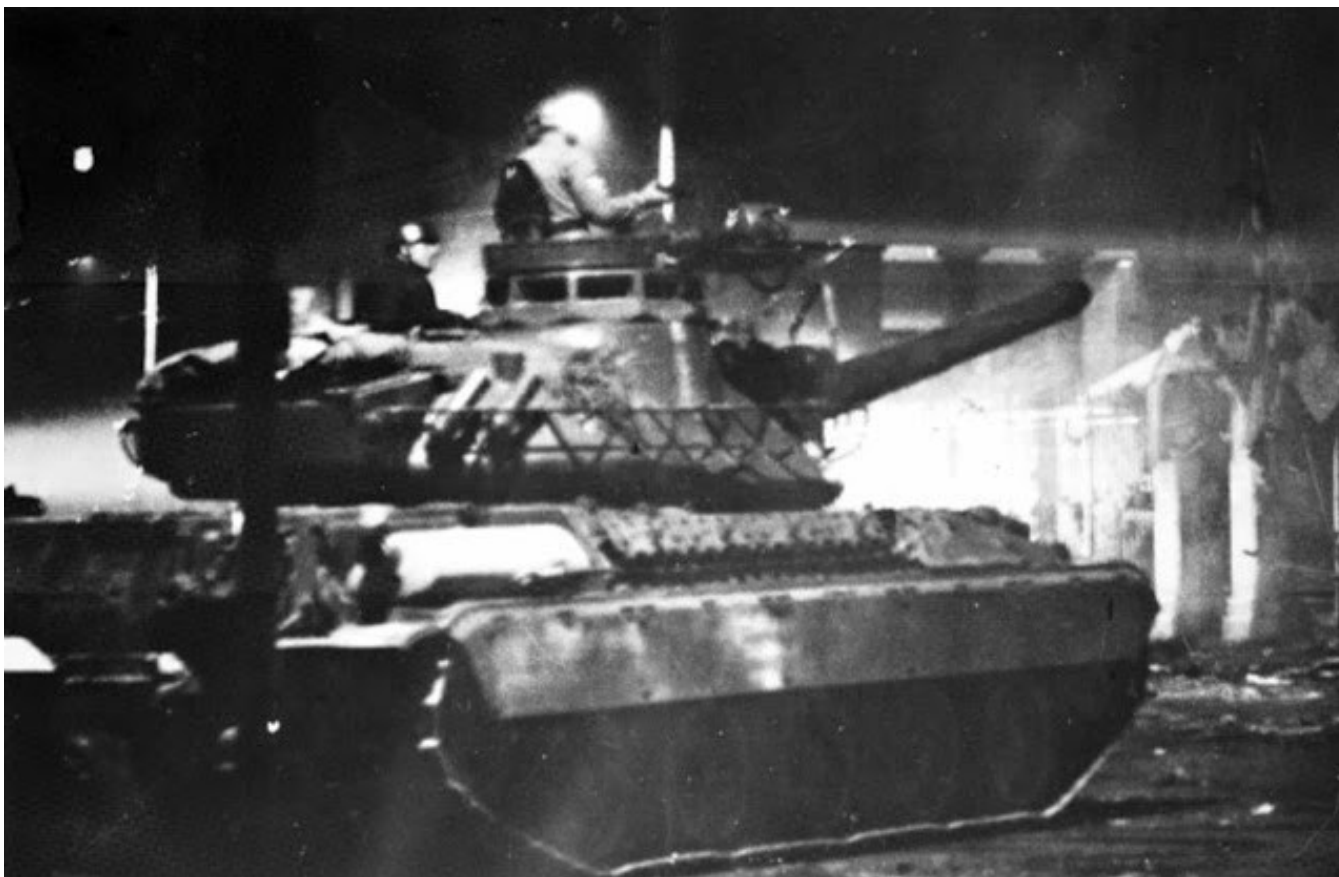

Πώς..πώς είναι δυνατόν να πυροβολήσετε τα αδέρφια σας, να χυθεί ελληνικό αίμα; Όλοι πιστεύουμε στη λευτεριά και 'γω πάλι πρώτος αρχίζω τον Εθνικό Ύμνο, αυτό το αιώνιο σύμβολο της Ελευθερίας. Σε γνωρίζω από την κόψη...», λέει με τρεμάμενη φωνή ο εκφωνητής. Αστυνομικοί και λοκατζήδες παίρνουν θέσεις μάχης. Το άρμα μαρσάρει, κινείται και ρίχνει την πύλη.

02.50' π.μ Το τανκ κινείται. Ρίχνει την πύλη. Μπαίνουν άνδρες των ΛΟΚ και αστυνομικές δυνάμεις. Πολλοί φαντάροι βοηθούν τους φοιτητές να ξεφύγουν. Οι αστυνομικοί πυροβολούν, συλλαμβάνουν, χτυπούν με μανία.

Το τανκ στο διάβα του τραυματίζει πολύ σοβαρά την φοιτήτρια Πέπη Ρηγοπούλου που από θαύμα γλιτώνει τον θάνατο. Οι σκηνές που ακολουθούν είναι συγκλονιστικές. Οι φοιτητές αποχωρούν από το Πολυτεχνείο με τους αστυνομικούς να τους χτυπούν αλύπητα. Οι φαντάροι, αντίθετα, προσπαθούν, όσο μπορούν, να τους γλιτώσουν από το ξύλο. Το Πολυτεχνείο εκκενώνεται. Τον άδειο χώρο στοιχειώνουν τα πεσμένα πανό...

Η επόμενη μέρα...

Η μαρτυρία του στρατιώτη που οδηγούσε το τανκ, που παραβίασε την καγκελόπορτα του Πολυτεχνείου.

Μιλά ο Α. Σκευοφύλαξ, ο έφεδρος στρατιώτης, οδηγός του τεθωρακισμένου άρματος που εισέβαλε στο Πολυτεχνείο, σε μία από τις σπάνιες συνεντεύξεις του, 30 χρόνια μετά τη 17η Νοέμβρη του 1973, στον δημοσιογράφο Κώστα Χατζίδη. (εφημ. ΒΗΜΑ Reportage, 9 Νοεμβρίου 2003, έρευνα Κώστα Χατζίδη)

«Ντρέπομαι γι' αυτό που ήμουν, γι' αυτό που έκανα. Στη θέση μου θα μπορούσε να βρεθεί ο καθένας, έφεδρος στρατιώτης ήμουν άλλωστε. Δεν με απαλλάσσει όμως αυτό. Μέχρι που μπήκα μέσα, πίστευα αυτό που έκανα. Στη συνέχεια έγινε ο εφιάλτης της ζωής μου».

Για τους ανθρώπους που αντιστάθηκαν στη χούντα, ο κ. Σκευοφύλαξ θα μιλήσει με κολακευτικά λόγια. «Είχαν μεγάλη ψυχή. Ήταν παλικάρια. Δεν ξέρω αν έχει νόημα, αλλά θα ήθελα να τους πω μια μεγάλη συγγνώμη». Ο οδηγός του τανκ που μπήκε στο Πολυτεχνείο δεν θα ξεχάσει τη νεαρή φοιτήτρια που τραυματίστηκε σοβαρά κατά την εισβολή του τανκ, την καθηγήτρια - σήμερα - του Πανεπιστημίου Αθηνών κυρία Πέπη Ρηγοπούλου. «Πιστεύω ότι αν τη δω σήμερα, δεν θα ξέρω τι να της πω. Πολλές φορές όλα αυτά τα χρόνια πέρασε από το μυαλό μου να τη συναντήσω, αλλά σταματούσα. Θα ήθελα να τη δω, να της πω... Δεν τολμάω όμως. Τα λόγια δεν σβήνουν τις πράξεις».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ
Το αγόρι και η πόρτα

*Εκεί που έπεσε
είναι μια κόκκινη λίμνη,
ένα κόκκινο δέντρο,
ένα κόκκινο πουλί.
Σηκώθηκε όρθια
η πεσμένη καγκελόπορτα
- χιλιάδες άλογα.
Λαός καβαλίκεψε.
Κομνηνέ! - φωνάξαμε.
Γύρισε και μας κοίταξε
δε φορούσε επίδεσμο
ούτε στεφάνι.
Άσπρα άλογα, κόκκινα άλογα
και μαύρα, πιο μαύρα
- καλπασμός, - η ιστορία
Να προφτάσουμε.*

Διομήδης Κομνηνός, 16 ετών, μαθητής, από τους πρώτους νεκρούς αγωνιστές στο Πολυτεχνείο.

Στη συνείδηση του λαού η κορυφαία πράξη του φοιτητικού κινήματος τον Νοέμβριο του 1973 καταγράφηκε ως σύμβολο αγνότητας και θυσίας για ένα όνειρο συλλογικό, για ένα όνειρο ολόκληρου του κόσμου:

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ- ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ-ΕΙΡΗΝΗ

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου σήμανε την αρχή του τέλους του φασιστικού καθεστώτος και πέρασε στον λαό το μήνυμα πως μόνο με την ενότητα και τον αγώνα θα κέρδιζε την ελευθερία και θα αποκαθιστούσε τη δημοκρατία.

Η δικτατορία πέφτει τον Ιούλιο του 1974 χρεωμένη, εκτός των άλλων, και με την τραγωδία της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο.

Σήμερα το ελάχιστο που οφείλουμε όλοι εμείς είναι να μην ξεχνάμε.

